

ELŐFIZETÉS.

HELYBEN ES VIDEKEN

Egy évre ... 180 kor
Fél évre ... 90 kor.
Egy negyed évre 45 kor.
Egy hónap ... 15 kor.

Külföldi közlemények
megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Arad és emellett egy másik
vasutak palotájában az
TELEFON-SZÁM: 399.

KIADÓHIVATAL:

Arad Nyomda Részvénytársaság.
Bulevardul Regule Barab
nand I. (Jósef) 15h.-at 23
TELEFON-SZÁM: 39.

Arad, 1920.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Szerda, március 10.

Hivatalos jelentés

március 4-ről: Csapatunk folytatva a Tisza és a legfőbb tanács által megállapított országhatár közti terület kiürítését, minden zavar nélkül a következő vonalat érték el március 2-án este: Karcag, Dévaványa, Gyoma, Kondoros és Derékegyháza. A front többi részén a február 26-ik hivatalos jelentésben jelzett vonalon állanak csapataink. Főhadiszállás.

Vádindítvány

kelt, 1920. január 22-én.

Mi, Petala Vintila hadnagy, a VI-ik hadtest hadbíróságának I-es ügyosztályának királyi ügyésze, Tálpa hadnagy I-es ügyosztályi jegyzőkönyvvezetőjének közreműködésével; tekintetbe véve az ügyiratokat, a terheltek kihallgatásáról felvett jegyzőkönyveket és a hírszerzők vallomásait, továbbá a bűnvádi eljárás megindítását elrendelő 456-ik számú parancsot, előadjuk a következőket: Még azon időtájt, amikor híre kelt, hogy a román csapatok ki fogják üríteni a Tiszán túli területeket és ennek természetes következményeként a Horthy-féle magyar nemzeti hadsereg ezen kiürített területeket birtokba fogja venni, a magyar szovinsták körökben megfogalmazott jobban, mint bármikor azon gondolat, hogy felhasználva ezt a részleges visszavonulást, a magyar államot régi határaitban visszaállítsák. Ennek a műveletnek a keresztülvitelében Horthy admirális hadseregére esett volna a főszerep, kinek alkalmas pillanatban meg kellett volna támadnia a leggyűlöltebb ellenséget, hogy elfoglalja tőlünk Erdélyt, ezen román területet. A síófoki nagyvezérkar már nagyon közelítettnek látta ezt az alkalmas pillanatot, szünet nélkül dolgozott tervük keresztülvitelének előkészítésében és elvoltak készülve, hogy szükség esetén fel fognak áldozni bizonyos területeket a szerbek javára, azon feltétel alatt, hogy őket a maguk részére megnyerjék arra az időpontra, amikor Romániát megtámadják. Ezen adatok meg vannak erősítve Csapó főhadnagy által, aki Horthy nagyvezérkarában teljesít szolgálatot és aki ezeket Nagyváradon az 1919. évi december 19-iki látogatása alkalmával elmondta. Mindannak dacára, hogy a magyarok tervük keresztülvitelére céljából szövetségeseket kerestek és hadseregüket szervezték, a győzelem biztosításához még két dologra lett volna szükségük; még pedig az Erdélyben lakó idegen nemzetiségek forradalmára és az erdélyi csapatok felbomlására. — Hogy a győzelem

A korona nagy javulása.

Néhány nap óta a Koronának erőteljes javulása tapasztalható a külföldi valutákkal szemben, a mely legjobban szembeötlik egy Aradra érkezett genfi jelentésben és a bucaresti magán és hírlapi táviratokban. Bucarestben a korona egy hét alatt 33-ról 38-ra emelkedett, sőt ma érkezett táviratok szerint 100 koronának már 40 lei az árfolyama és további emelkedés várható. Ez az árfolyam a lei 2 K. 50 filléres árfolyamának felel meg és ennek következtében Aradon sem fizetnek többet leiért, még ilyen árfolyamok mellett is tartózkodók a vevők, mert nem tartják kizártnak, hogy a koronának 2:1 árfolyamon való bevétele küszöbön áll. Azonban a koronának nem csupán a lei, hanem más valutákkal szemben is emelkedett az árfolyama. Bucaresti lapok svájci távirata szerint Genfben a korona 1.70-ről 3.70-re emelkedett, több mint 100% emel

kedést ért el egyelőre. Ennek következtében a dollár is lényegesen hanyatlott. Bucaresti árfolyam szerint a dollár 72 a néhány nap előtti 80 leiel szemben és ez a 72 árfolyam koronába átszámítva a bucaresti árfolyam szerint 180-nak felel meg. A korona javulása mellett a márka nem mutat hasonló arányu javulást. Bucarestben 1 M=1 leu 10 bani, svájcban pedig 7.3 frank. Ezen hírek hatása alatt Aradon is teljes üzletlenség tapasztalható, leiért 2.50-nel alig akad vevő, mert a Bucarestire irányuló kereskedelem inkább koronákat visz magával. Dollárban 190-es árfolyamon kínálat lenne, vevő azonban ennél alacsonyabb áron sincs. Márkában 3 koronával volt fizet. Aranyban és ezüstben a Timisoarán (Temesvároft) történt elkobzások hírének hatása alatt az eddiginél is nyomottabb a hangulat. Titkos eladások kapuk alatt 500 körül tértek.

Arad egy villamosmű alapításában.

Dr. Robu János polgármester tegnap Timisoarán (Temesvároft) tartózkodott, ahol Timisoara (Temesvár) és Lugos polgármestereivel tanácskozásokat folytatott Adorján Béla mérnöknek tervezett villamos energiává történő felhasználását célozza. Ebben az ügyben különben március 15-én Bucarestben ankét is lesz. A polgármester a temesvári tanácskozásról az alábbiakat mondotta munkatársunknak:

— Temesvári és lugosi kollégáimmal arról tanácskoztunk, hogy a három város mint fogyasztó szerepeljen-e, vagy pedig a hatalmas villamos mű alapításában

is résztvegyen-e? Az én felfogásom az, hogy a város az új villamos mű alapításában bizonyos összeg jegyzésével amál is inkább vegyen részt, hogy így az ügyek vezetésébe is beleszólhasson. Szerintem az volna a leghelyesebb, ha a városok a vállalatot átvették az áramot és maguk osztanák szét a fogyasztók között. Nálunk ez könnyen menne, mert a város megválthatja a villamos művet. A tervezet szerint a világítási célokra szolgáló áram hektowattóránként 18 bani, a vasutak részére 22 bani kerül. A még fennmaradó 88 millió hektowattot kémiai ipari célokra adnák hektowattóránként 2 baniért.

A katonák és tisztviselők vagyona.

Az Avantur jelenté: A román képviselőházba egy törvényjavaslatot nyújtottak be, amely szerint minden köztisztviselő, katonatiszt és altiszt, aki 1914. augusztus 15. óta az állam, illetve a hadsereg szolgálatában áll és állott, egy ki-

jelölendő bizottság előtt igazolni tartozik, hogy meglevő vagy elidegenített ingó vagy ingatlan vagyona honnan ered. Azokat a vagyontokat, amelyeket kellőképpen igazolni nem tudnak, elkobozzák az államkincstár javára.

eléréséhez szükséges a két dolgot elérheszék, egy nagyarányu szervezkedést kezdtek, amelynek egész Erdélyre kellett volna terjednie és amelyhez mindenki tartozott volna, aki ügyüknek híve és, aki még fegyvert tud fogni, vagy aki tanácsadó szóval akarja az ügyet elősegíteni.

A szervezkedés terve a síófoki főparancsnokságtól indult ki, amely október havában intenzív működést kezdett. Erdély egész területét egy kémhálózattal akarva bevonni és egy irredenta tüzfészkevé formálni. Egyrészt, minden megvénen harképes embereket akartak toborozni, akiket katonailag szervezték volna és akiknek az lett volna a feladatuk, hogy az esetleges román front háta mögött támadjanak, másrészt, visszavélve a rendőrségük és az állambiztonságunk kezdetlegességéből származó hiányossággal, egész Erdélyt elözönlítették kémekkel és propaganda ügynökökkel, akiknek az adott pillanatban pánikot kellett volna kelteniük, ezáltal könnyítve a fehér hadseregnek az előnyomulását. Az első meleyk között, amelyeket ezen megtámadást ért, Bihar megye volt, amelybe a front közelebb követhetlően legkönyebb volt a magyar ügynökök behatolása és ezért itt kezdődött legelőször a szervezkedés, amely a jobb szárnya volt ennek a forradalmi hadseregnek és amelynek halálára az a tüzfészke, amely a napokban lett Temesváron feltéve. Aki elolvassa a magyar főparancsnokságnak a nagyváradi szervezkedésre vonatkozó utasításait a melyek vászonra leírva, Csécsi ezredesnél találtak, az nem elvashat azokból mást, minthogy ez nem tartalmaz egyebet, mint egy titkos elengedéskedést, az első jel a mi megtámadásunkra. Ez a rendelet a következő mondatokkal kezdődik: „A belserveszkedés célja visszaállítani Magyarországot a régi határokkal. A belserveszkedés feladata a keresztény hadviselt lakosságot a nemzeti hadsereg számára előkészíteni. Az irredenta előkészítése azon az alapon, hogy az ország integritása visszaállítsák és az országot az idegen járom alól felszabadítsuk.” És a rendelet folytatódott részletes utasításokkal, megjelölve a harci egységek szervezkedési módját, hogyan kell az embereket toborozni és hogyan kellett volna titkos módon fegyvert és hadianyagot összegyűjteni. És egy kiváló előrelátás jeléül a magyar fővezér még az adminisztráció szervezésére is gondot fordított, kinevezvén a főispánokat és polgármestereket. Ezen katonák, polgári egyénekből, kémekből és propaganda ügynökökből álló apparátus lett volna hivatala a

megbeszélte azon egész Erdélyben a zendülés zászlaját bontani és Horváth hadserégének útját Erdélyben egyengetni, hogy újabb háttal és kétségbeeséssel töltse az annyi román vérével vízszennyezett románkat és a román Erdélyből egy magyar feudális tartományt csináljanak. Ez nem dolognak a párisi konferencia összes határozatai ellenére kellett volna végbemenni, az egész művelt világ bosszúszárgára, a már jól ismert magyar csodaszarval és ostobákkal. De a sors, mely az igazságot ügyeket megvédi, nem kedvezett ezeknek a vállalkozóknak és az a nagy szervezkedés, amelynek mint egy szeszadalkának kellett volna lennie az egész román földön, létezésének első napjaiban már fel lett fedezve, így módon még bűnbűbűben megfojtva. Ugyan megvilágításban kell ezen pert megítélni, amely csak egy kis töredéke annak, aminek lennie kellett volna; nem persze csak az első lépést jelent az ezen műveltség, amelynek keresztvitéletének a mi józanságunk és az ország biztonságával bíró embereinknek csak munkája gátolta meg. Az a nyelo terhet, akiket elkövetett bűntetteikért remélik, hogy a hadsereg elítéléséig fogja csak előadni annak a hadseregnek, amely már szervezkedni kezdett és amely már az első összehívásánál kezdte is lett győzve. Mindenképp, ha feltértebe vesszük a roppant vesztést, amelyet szervezkedésként magába rejtett, nem pedig az azonos eredményt, amit elérték, a terheteknek bűntettei mégis azonos pontból indulnak meg, amelyeket a román nemzet mostani helyzetéből kifejezőleg jogon védelme követeli. (Folyt. köv.)

MŰVÉSZET

Zsidóné.

Halóvy klasszikus operája, a Zsidóné a város intelligens, szomorú publikumára mélyreható hatást gyakorolt, tegnap este. A vidéki művészeket túlhaladta a tegnapi repiz. Általában elmondható, hogy nagy ambícióval és kedvvel készült a színtársulat a tegnapi előadásra, amit az is igazol, hogy a drámai együttes férfi-tagjai statista-szerepekre vállalkoztak. Különös érdekességet adott a színpadnak Récs Imre operatőrének vendégfellépése. A fiatal énekes erős basszbaritonja a III. IV. és V. felvonásban tökéletesen érvényre juttatta Halóvy nézői munkájának szépségeit. A perjel szerepe nagyon nehéz, nemcsak ének tudása, hanem játéktudása is szükséges hozzá. Az előbbivel rendelkezik Récs Imre, az utóbbi a gyakorlatilag el fogja sajátítani. A közönség a felvonások végén sokszor a függöny elé szólította elismerő tapsaival. Meglepetést keltett Takács (Eldásár). Csengő tenorja még soha annyira nem érvényesült, mint tegnap. Várady Margit (Recha) tegnap bravúrosan énekelte, hangja csengett, játéka drámai erővel hatott. J. Halmoz Mihály szintén is beigazolta, hogy egyik erőssége az operagyűjtésnek. Oskar (a gróf) kis szerepét finoman játszotta meg. Thomas Mészáros grációz táncosával aratott sikert. Az énekesek és a zenekar precíz összejáratott produkált, amiért nemcsak Gellert Pál karmestert illeti elismerés, hanem dr. Buja Sándort is, aki a beavatás uchez, farsangos munkáját végezte. Az előadás rendezése Récs Dezső

Rendelet az áru-uzsora ellen.

Dr. Veliciu prefektus, Dr. Robu polgármester és Berzován főszámvevő aláírásával ma a következő rendelet jelent meg: Valamennyi kis és nagykereskedőkhöz, beleértve vendéglők, kávéházak, mészárosok, pékek, szabók, cipészek, bérkocsisok és minden fajta élelmiszerekkel és ipari cikkekkel kereskedőket, termelőket és akik élelmis és más árucikkeket hoznak be vagy árusítanak Arad területén. A kormányzótanács földm. és keresk. Resort 3850—C/1919. sz. rendelete alapján szigorú mihezfartás végett nyomombani végrehajtás céljából elrendeljük: 1. A fenti elősoroltak kötelesek összes cikkeiket úgy az üzletükben, valamint a kirakatokban árjelzéssel ellátni (p. a. edényekre is, melyekben tej, zsír, méz, szilvaiz stb. van) és az eladás csak ezen árak szerint történhetik. Kávéházakban és vendéglőkben az étel és ital-árjegyzék könnyen látható helyen függesztendő ki és úgy is, hogy az utcáról is látható legyen. Vendéglői étlapok az utcai ablakokba vagy ajtófára függesztendő ki. Legalább minden harmadik asztal árjegyzékét látni kell el. Az iparosok műhelyeikben fogják kifüggesztetni árjegyzékeiket. 2. A nagykereskedő csak kiskereskedőnek adhatja el áruját, a kiskereskedő csak a fogyasztónak, más kiskereskedőnek való átadás tilos. Tilos áru visszatartása és indokolatlan felhalmozása.

3. Az 50 Koronán felüli eladásnál számla kiadása kötelező, még ha a vevő azt nem is kívánja.

4. Gyárosok és termelők a termelési költségen kívül 10—20 százalékos hasznot számíthatnak, nagykereskedők 5—15%, kiskereskedők 10—30 %-ig az áru minősége és mennyisége, valamint a normális idők kereskedelmi szokása szerint.

5. Más fajta közvetítő kereskedelem, mint a 2. alatti említett, szigorú büntetés terhe alatt tiltva van.

6. Valamennyi kereskedő és iparos köteles megmutatni az ellenőrző közegnek, kik az elnök által aláírt és pecsételt igazolvánnyal vannak ellátva, könyvet és eredeti számláit, valamint a kellő felvilágosítást megadni és kívánságra az áruaktáit megmutatni.

7. Valamennyi számla az árvizsgáló bizottságnak láttatandó.

8. Az árvizsgáló-bizottság előzetes engedélye nélkül semmiféle árunak az ára nem emelhető.

érdeme. A közönség mindvégig figyelemmel kísérte az előadást és valószínűleg ünnepelte a főszereplőket. (Kv.)

* A színház hírei. A Carmen előadására az aradi közönség nagy érdeklődéssel fordult.

9. A fentiek szigorú betartása mellett a kereskedők és iparosok felhivatnak, hogy a közönséggel szemben a normális időknek megfelelő tisztességes kereskedelmi szokások szerint viselkedjenek.

10. Névtelen adásvételi ajánlatok, valamint a valóságnak meg nem felelő reklámokat a sajtó útján közölni tilos.

Különösen a 67.790/1918. K. M. rendeletnek a 2—7. §-ban foglaltak pontos betartása rendeltetik el, megjegyezvén, hogy fenti rendeletek bármelyikének nem ismerése senkit sem ment meg a törvényes következmények alól.

Büntetések. 1. Ezen rendelet megszegői a K. T. rendelete értelmében 100.000 (Százezer) koronáig terjedhető pénzbüntetéssel és 6 (hat) hónapig terjedhető fogsággal fogják büntetni: az áruk, melyek a kihágás tárgyát képeznek, elkoboztatnak. Szükség esetén az egész vállalat zár alá helyezésre lesz elrendelve, valamint az igazgatóvány bevonása.

2. Hasonló büntetés éri a személyeket is, ha akár a tulajdonos tudtával, akár a nélkül kihágást követ el.

3. Hasonlóképpen lesz megbüntetve a jelen rendelet ellen rosszhiszeműleg vétő vevő is, valamint aki közszükségleti cikk beszerzéséért, hogy azt forgalomba hozhassa, az eddigi árhoz viszonyítva, aránytalanul többet ad vagy igér.

4. A büntető hatóságok — 92-101 Kezdve — a terheft költségén a sajtó útján közölni fogják. Valamennyi polgári és katonai hatóságot, valamint a f. fogyasztó közönséget nyomatékkal kérjük, hogy az árvizsgáló-bizottságságot vásárlásaik ellenőrzésével, gyanús esetek feljelentésével amilyen is inkább támogassák, mert a lefoglalt áru értékének 50%-ában fogják részesülni. Hogy a kereskedők indokolatlan zaklatásnak ne legyenek kitéve, csak is pozitív és névtelen ellátott feljelentések lesznek a gyelenbe véve. A tisztességtelen kereskedelem megfékezésére végett szükséges ezen rendelet pontos betartása és az észlelt visszaélések feljelentése, mert ezek, ha az összes hatósági és farsadalmi képviselők komolyan összefognak és kellő erélytel végzik e részbeni feladataikat, fog sikerülni urrá lenni a féktelen áruuzsoran. Információk kaphatók az árvizsgáló-bizottság jegyzőjénél. Kulturpalota. Az aradi árvizsgáló-bizottságtól.

Jegyek a színház pénztáránál. A Szókimondó asszonyosság előre megvásárolt jegyeit visszaváltja a pénztár. Bernsteina Tolvaia élenkíti még a hét színházi műsorát. A jövő héten Barics-Szántó-Werner pompás operettje az Erdőgh ház

tölti ki a műsort. Az első három előadás bérletszünetben (hétfőn O. keddi A., szerda B. szünet) megy. Kétségtelen, hogy hatalmas sikere lesz az Erdőgh ház, amelyre nagy ambícióval készül a színtársulat.

* Száz százalékos helyettesítés Máthé Rózi fellépésével. A színtársulat bizottság dr. Robu János polgármester elnöklése alatt ülést tartott, amelyen megengedte, hogy a színház igazgatósága vasárnap este száz százalékkal felemelje a színházi helységeket abból az alkalomból, hogy Máthé Rózi a kiváló operatőreszű az aradi újságírók segélyegyesülete javára a Carmen operában fellép.

* Pikáns műsor a Modern Kabaréban. Az a rendkívüli érdekesség, amely a pikáns estét városszerte megnyilvánul, arra késztette a kabaré direktiót, hogy hetenként három pikáns estét rendezzen. Szerdán megismétlik a hétfői nagy sikerű pikáns műsort.

* Műkedvelő előadás. Szerda délután fogja megtartani a Gyermekfelruházó Egyesület műkedvelő előadását, amely egészen új vigjátékaival, szavataival és zenészműveivel még az elmúlt adást is túl fogja szárnyalni. A nagyszabású előadás keretében a multkor nagy sikert aratott műkedvelők és a színtársulat tagjai fogják fellépni. A jegyek még korlátozott számban a színházi pénztárnál kaphatók.

* A Kettős kereszt tükre. III. A Fathé filmgyár hatalmas bünyű drámájának harmadik részét tegnap mutatta be az Uránia színház. A harmadik fejezetben tovább folyik a haláltáncos versengés Patrick Halle Browster között a kettős keresztet viselő nő után.

* Regényes film az Apollóban. A híres francia regényíró Octav Feuillet „Tegnap és ma” című regénye nyomán készült szenzációs Pathé filmet mutatja be az aradtól fogva az Apolló színház.

Máté Rózi fellépése.

Vasárnap, március 14-én este lép fel az aradi színházban Máté Rózi operatőreszű, a budapesti városi színház tagja. A kiváló énekesnő, aki legutóbbi budapesti fellépésével meghódította a magyar főváros közönségét, legjobb szerepében, a Carmenben lép fel. A budapesti „Nap” a következőket írta Máté Rózi fellépéséről: „Uj Carmen jelent meg a Városi Színház színpadán, Máté Rózi, aktív kulturált ének és játékművészetével már az operából is jól ismeri a közönség. Mezzoszopránjának barsonyos lágysága és színes hajlékonysága, játéka intím finomsággal tegnap este Carmenjében valóssággal elbűvölték a közönséget. Kellemes hangja, bódító megjelenése, temperamentumos, eleven és mégis diszkrét finom játéka tökéletes illuziót keltettek. A megértő publikum el is halmozta a tetszés minden jelével a felvonások után felkés tapssal számtalan kihívással és virággal ünnepelték.” Az est tiszta jövedelme az aradi újságírók segélyegyesülete javára lesz fordítva.

Uj adók.

A Kormányzó-tanács pénzügyi bizottsága átiratot intézett az aradi pénzügyigazgatósághoz, amelyben közli, hogy 1920. február 20-ától az alább felsorolt petróleum-készítményekre a következő új adókat, illetve fogyasztási adót léptette életbe. Ezek az új adóknak minden háztartást olyan arányban fognak terhelni, mint amilyen nagy a háztartás fogyasztása. Az új tarifa a következő: 1 kgr. petróleum után 50 fillér, 1 kgr. denaturált, illetve ipari célokra használt benzín után 20 fillér, 2 kgr. nyers motorolaj után 20 fillér, 1 kgr. finomított benzín után 150 kor., ásvány-kőolaj után 1 kor., paraffin, stearin és stearingyertya kgr. után 1-1 korona. Ezeket az adókat, illetve illetékeket a vámhivataloknál és gyáraknál fogják a kiadott rendelkezések értelmében bevezetni. Azok, akiknek 1920. február 20-ig beszerzett 1000 kgr-nál nagyobb raktárak van a fentemlített cikkekben, kötelesek 10 nap alatt a pontos mennyiséget az aradi pénzügyigazgatóságnál bejelenteni, ahol a pénzügyőröknek az erre a célra szolgáló nyomtatványokat ingyen kapják. Aki ezen rendelkezésnek nem tesz eleget vagy téves adatokat val, be, 200-tól 5000-ig terjedő pénzbírsággal lesz sújtva.

A pankotai gyilkosság.

Megírtak lapunk legutóbbi számban, hogy Pankotán Stuo János odaváló gazdálkodót meggyilkolták, azután kirabolták. Az aradi ügyészség részéről Sommer Nándor vizsgálóbíró, dr. Fikler Károly ügyész és dr. Magyar Sámuel orvos voltak kőn a helyszínen, akik megállapították, hogy Stucot megfojtották, azután pedig elszedték minden nála levő tárgyat. A esendőség azonnal nyomozni kezdett és letartóztatta Pozsai István odaváló gazdát, aki bevallotta, hogy ő fojtotta meg Stucot. A gyilkos elmondta, hogy vasárnap együtt mulattak a korcsmában, ahol hevesen összeszólalkoztak, majd együtt távoztak és ő a felü határában áldozatát letartotta a földre és megfojtotta. A esendőség letartóztatta a gyilkost, akit beszállítottak az aradi ügyészség fogházába.

Drágább lett

a borotválkozás.

Az aradi borbélymesterek és segédek tegnap délután tárgyalásra ültek össze Stoica Sebastian, az aradi rendőrség vezetőjének elnökletével. Ez a tárgyalás, amelyen egy a mesterek, mint a segédek a legmegszembemenő engedékenységet tanúsították, végül eredményre vezetett s a mesterek és segédek újabb három hónapos meggyezést kötöttek. Az új meggyezés, amely szerdán lép életbe, az abo-nemek részére három, mások részére pedig négy koronában állapította meg a borotválkozás árát. A hajvágás ötven fillérrel lesz drágább. A segédeket három osztályba csoportosították; az első csoportba tartozók 850 korona, a második csoportba tartozók 311 korona, a harmadik csoportba tartozók pedig 290 korona hetilért kapnak. Szóval a segédek 30-50 százalékos béremelést értek el. A vasárnapi teljes munkaszünetre irányuló kérelmüktől elállattak a segédek.

A külföldi utlevelek.

A Kormányzó-tanács ma táv-íratilag közölte dr. Velicin Rom-lusz városi prefektussal a külföldre szóló utlevelek kiadásának új rendjét. A távirat szerint Magyarországba való utazásra jogosító utlevelek további intézkedésig nem adatnak ki. Minden más külföldi országba adható utlevél, de csak abban az esetben, ha a kérelmező nem utazik át magyar területen. További rendelkezésig az ilyen utleveleket a Kormányzó-tanács,

a Katonai parancsnokság látta-mozgása nélkül küldi meg a prefekturának azzal, hogy minden kinek, aki ilyen utlevelet kap, személyesen kell jelentkeznie az illetékes hadosztály parancsnokságánál, a temesvári 19. hadosztály-nál. A prefektura ezután szöktitja fel az érdekelteket, hogy a Katonai parancsnokságnál utleveleik látta-mozgása végett személyesen jelen-jenek meg.

HIREK.

A repatriáló vonat.

Március 20-án vagy 22-én in-Ár Aradról újból egy repatriáló vonat. Április 15-ig minden nem aradi illetőségű egyénnek el kell hagyni Aradot, mert azután kitö-loncolják. Illetékes helyről nyert információk szerint a mostani re-patriálás befejezése nem jelenti azt, hogy ezek után idegen illető-ségű vagy aradi ember nem hagy-hatja el Aradot. A békeszerződés megkötése után mindenkinek jogá-ban áll három év alatt nyilatkoz-ni, hogy román állampolgár óhaj-e maradni, vagy sem. Azok, akik nem akarnak Romániában maradni, szabadon elávozhatnak azután is. Egyik aradi lap ma le-közölte a repatriáltak névsorát. Az aradi repatriáló hivatal annak a közlésére kéri fel bennünket, hogy a névsor hézagos és alább közöljük azoknak a repatriáltak-nak névsorát, akiket az említett lap nem sorol fel, de a kik szintén elhagyják a március 20-iki vo-nattal Aradot: Mikosevics Iván, báró Solymossy Árpád, gróf Bu-dingen Miksa, dr. Székely Károly, Hegedűs Sándor, Nemecsi Ist-ván, Sachs Eszter, Weinberger Lajos, Benkő József, Boér Jenő, Nachtrébél László, Nagy Lajos, Werner Bettl, Werner Teréz, Winter Henrik, Roda Erzsébet, Matias Gernovéva, Dancs György, Langer Mária, Schwarz Tibor, Kikóvszky Rezső, Fischer Mária, Bauer Ilona.

Az újonc összehírási laj-tromokat a hó 11, 12, 13, és 14-én vizsgálják felül a katonai ügyi osz-tálynál. Az újoncokra kerülő 1897, 1898, és 1899 évbeli szüle-tésű ifjak közül azok, akik fel-mentésre tartanak igényt, ebbeli kérelmüket a felülvizsgálati napo-ken írásban terjesztik elő, mert utólag ily kérelmeket nem vesznek figyelembe.

A rendőrfőnök szabadságon. Stoica Sebastian, az aradi rendő-rség vezetője ma két heti szabad-ságra elutazott Aradról.

Eljegyzés. Angyal Károly Temesvár és Stern Margitka Magyarbáthelyes jegyezek. (Min-den külön értesítés helyett.

Könyvtárakat, hangjegye-keket magas áron vesz Kerpel.

— Hol a többiség? Bécs. A magyar nemzetgyűlés többségének vajdó kérdése most már tisztá-zódott azzal, hogy Perlaki György kilépett a kisgazda-pártból. Így a kisgazda-párti képviselők száma lecsúszott 77-re. Ugyanennyi tagja van a keresztény nemzeti egyesü-lés pártjának is.

— A Krupp-gyár luxus-cikke-keket gyárt Berlin. A világhírű esseni Krupp-gyár, amely eddig ágyakat és hadiszereket gyártott, átalakította üzemét és ezáltal luxuscikkeket fog gyártani. Az első megrendelést luxus-cikkek gyártására Amerikából kapta.

— Hazasság. Polgár Zeig-mond házasságot kötött Guttmann Erzsébettel Nagyváradról. (Min-den külön értesítés helyett.)

— A színházi akkumulátore-keket a város fizeti. A színház igaz-gatója a színházi bizottság ha-tározatára akkumulátoreket szer-zett be, hogy nappal is legyen villamvilágítás. Minthogy az ak-kumulátorek a város tulajdonába mennek át, a színházi bizottság előterjesztést tesz a tanácsnak, hogy az akkumulátorek árát, 6000 koronát a város viselje.

— Névrokonság. Félreértések elkerülése céljából közöljük, hogy Banasiu Iván rendőrbiztos nem azonos a nemrégien letartóztatva volt Banasiu György rendőrségi tisztviselővel. Banasiu Iván ren-dőrbiztos jelenleg Oradea Mare-n (Nagyváradon) teljesít szolgálatot.

— Az eletsavtartalmu folya-dékok megadózatásáról szóló sza-bályrendelet, a mely a városhá-zán a kiadóhivatalban megtekin-tethető, a városi tanács máiól szá-mított 15 nap elteltével életbe lépteti.

— Hirdetmény. Értessük a közönséget, hogy az államháze-rvek 9 száma cukor szelvénye ellenében fejadagként 1 kg. sőt osztunk ki a hatósági cikkeket árusító kereskedő utján. A só ára kg-ként 1 korona. Felhívjuk a I. II. III. listkerületbeli kereskedő-keket, hogy f. hó 10-én (Szerdán) a IV. V. VI. listkerületbeli keres-kedőket f. hó 11-én (Csütörtökön) a VII. VIII. IX. XI. XII. list-kerületbeli kereskedőket 12-én (Pénteken) só utalványaik kivá-ltása végett a Közélelmezési hiva-talban jelenjenek meg. A só az állami Sökhivatalban a közlelme-zési utalványok ellenében vehető át és ugyanott fizetendő. Közlel-mezési hivatal.

Aradi Városi Színház.

Ma, 10-én:

Zaidónó.

NYILTÉR.

Az ezen napon alatti közöltölközt nem vő-lunk belelőseget.

Kámbeck János és fia érekeperő-gyár és temetővel vállalkozó Arad.

Öve, vőji és balaji Balajthy Gyulán szül. Glazs Béla a saját, ugyanintén az alólítottak nevében is, mélyéges fájdalomtól lesoványtva szomorodott szívvel tudatja, hogy az önfeláldozó hitves a legjobban édesapja, a szerető jó nagy-apa, illetőleg testvér, sógor és rokon

vőji és balaji

Balajthy Gyula,

pénzügyi tanácsos, földművelésügyi tanácsos stb.

felvő évi árától és 8-án, estei 8-10 órákor, munkás életének 68-ik, zavar-talan boldog házassága 48-ik évében, hosszas szenvedés után, visszatérve nemek lelkét Teremtőjének.

Felajkoltatott drága halottának földi maradványait, felvő évi március hó 10-én, délután 4 órákor fogjuk, a Varjassy József-utca 32. számú gyűméséből, előzőleg a római kati anyaszentegyház szertartásai szerint csaközött kőbe-temetés után, a helybeli földi temetőbe, a levő családi sírkertben, örökös nyugal-vó helyre elhelyezni.

Az engedelmő szent-mise áldozatát megholdogtató lelki-ödvéért, felvő évi március hó 27-én, délután 10 órákor fog, a főtisztelendő miszeria-tyák szentegyházában, az egyik Urának be-mutatni.

Phoenice oszlopos, drága emléke áldott legyen!

Arad, 1920. március hó 8.

vőji és balaji Balajthy Szeréna férj Tóth János, vőji és balaji Balajthy Nándor, vőji és balaji Balajthy György, vőji és balaji Balajthy Béla, vőji és balaji Balajthy Pista, gyermekei, vőji és balaji Balajthy Nándorné, szül. Turay Jelen, menyje, vőji és balaji Balajthy Gyula, vőji és balaji Balajthy Julianna, Tóth Antal, Tóth Sanyika, Tóth Mária, Rodics Béla, vőji és balaji Balajthy János, vőji és balaji Balajthy Károly, vőji és balaji Balajthy János, vőji és balaji Balajthy Béla férj, Chernell Károlyné, testvérei, Glazs Nándor és neje szül. Veres Bella, Glazs György és neje szül. Pattantyus Abraham Ilona, vőji és balaji Balajthy Károlyné szül. Chernell Ilona, vőji és balaji Balajthy János, Chernell Károly, sógorai és sógorai. 10091

Ugyazintén a nagyvárú rokonok, a kartaarak, a jóbarátok és jóismerősek nevében is.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon jóbarát és ismerő-söknek, kik felejtethetetlen ha-lottunknak végtisztességén sze-mélyes megjelenéseikkel fájdal-munkát enyhíteni igyekeztek, fogadják ezúton hálás köszöne-tünket.

1165

Berta család.

Borostyén meggyenyűségben és minden nagyságban új és használt napi áron kapható Vidékre a szállást elintézzem.

Ludovic Baumann

hordó kereskedő ARAD, Plata lanku (Szabadács-ter). Kádár ipari telep: Óvár-utoa. Raktárak: Strada General Bertholet (Osernovits Péter) és Strada Tribunal Azeate (Damjanich-utakban). 9641

Ismét forgalomba hoztuk

a helyek kedve és neké nélkülözhetetlen szélű szőrt, a

HELACITOT

Zetres atrás (mitthesseres) bőr egyszeri lemosás után csodás szép lesz, mert a HELACIT szirtalan, ártalmatlan és rög-tén szűpít. Ára 5 korona. 9998

Dr. Földes si Eels

gyógyszerész ARADON

Gyártelepnek alkalmas

úfásították vissza a többi német
üzemek a megrendeléseket. Így,
nemrég a Németország egyik leg-
nagyobb papírgyára az angol új-
ságokrézsére megrendelt 80 vag-
gon papír gyártását tagadta meg,
mivel munkásai, mihielyt megtud-
ták, hogy a papír Anglia számára
készül, azonnal abbahagyták a
munkát. Szerencsére közbejött az
antant újabb jegyzéke, amely le-
mond a kiadatásról. Azóta szent a
béke.

**Jókarban levő
fűszerberendezés
eladó.** 1187

Pécska, 736. házszám
Megvételre keresek

egy komplett berendezés 3-8 járatú szénzívógázmotoros gőzmalmot, továbbá egy 25 H. P., egy 50 H. P. és 50-100 H. P. szénzívógázmotort, valamint egy Heiler-féle 4-es járkában levő cséplőt motor nélkül és egy 5t tonnás jókarban levő teherautót. Ajánlatokat: Füzbin József Eszékjárdvándarhelyi kerek küldeni. 9288

Zsidó-arab villongás Palesztináért.

LONDON. Az angol Kormánynak egy újabb gondot okoz a cionisták terjeszkedése Palesztinában. A jeruzsálemi mufti, Palesztina tartomány arab parancsnoka több rendben figyelmeztette az angol Kormányt, hogy helytelen dolog mindent a zsidók kezébe adni Palesztinában. Tekintetbe kell venni, hogy az ottani török és arab lakosságnak is vannak történelmi jogaik, birtokuk és igényük, amelyet hét-nyolcszáz éves birtoklás és gyakorlat eléggé biztosíthat számukra. Az arab népesség a zsidó betelepülők ellen nem a legnagyobb rokonszenvvel viseltetik.

mivel látja, hogy ezek az angol imperium igénybevételével, minden birtokukból ki akarják őket tenni.

Felhívják tehát az angol kormány figyelmét, hogy az arab parasztok békés magatartását ne engedje holmi mesterséges izgatásokkal a zsidók ellen uszítani. Eleendő, hogyha a betelepülő lakosság a hatalmas török állami birtokokat tudja megkeríteni, amelyekben bőségesen terjeszkedhetik. Az arabokra annugy is szükség van, mert a gyarmatosítás lehetetlen a földműves népség teljes kizárásával. (Daily Express.)

Epizódok a razziáról.

A vasárnapl nagyszabású aradi razziának több érdekes epizódja volt, amelyekből alább közlünk kettőt. A rendőrfőnökök éppen a katolikus templom közelében igazoltatták a járőreket, amikor a templomot egy lakodalmas menet hagyta el. Elől jött az új házaspár, a fiatal férj karján a boldog menyecske. Aközelben működő detektívnek feltűnt a férj fiatal volta s még mielőtt az új házasság kocsi ba szállottak volna, igazoltatta őt. Kitért, hogy a fiatal férfi a keresett korosztályba tartozik s így a lakodalmas menetből be kellett állnia a már összegyűjtöttek közé. Elképzelhető a fiatal férj lelkiállapota, akinek a nászéjszakát a vár-

ban kellett eltölteni. A másik eset a színházban fordult elő. Az egyik másodemeleti páholyban fiatal pár ült bizalmas tete-a-tete-ben. Any-nyira egymásba voltak merülve, hogy a razzia kihirdetéséről sem vettek tudomást. A halkán beko-pogtató rendőrtiszt egy pillanatra visszahökken, de azután: — Bo-csánat, hogy zavarok — kijelen-téssel igazoltatta a férfit, s miután írását rendben találta, távozott.

APOLLO URANIA.

Ma, 10-én:
Tegnap Kettős kereszt
és ma. tízke. III. rész.

A szerkesztőért felel:
STAUBER JÓZSEF.

Barna szőn
waggonételekben szenneli szállításra kap-
ható. Megrendelést alfogad:

Fischer et Deutsch
475 (male) trade 8784

Az arobőrt a bőr likacsaiha tes-
rakodott por a szisz-
mirigyek által kiválasztott zsírszék és a
testünkbeli kiizsádsz váladékok erjedése
(bomlása) rongálja meg. Ezen szennye-
szappannal kimosni alaposan nem lehet.
Erre a célra legalkalmasabb

a Margit mosdó per.
Ez egy utólrhetetlen hatású készítmény
szépsíti, fehéríti, tisztít, fertőtleníti és az
időjárás minden befolyása ellen megvédi
az arcot. 1149

Dr. Földes és Hehs.

Mérték utáni
rendeléseket leggyorsabban
és intézkedés után köszi STE

Aloisius Friedmann
 url szabó, Hunyadi-utca 4. sz.
 Vaidi gyapjaszövetekben állandó raktár.

Rum és Likör
esszenciák bőséges minőségben
nagyban eladá. 500

Teodor Erényi Arad, Dobó-u. 3.

Ertesítés!

A z. ö. közönség szíves tudomására adom, hogy múltán elbírult speciális szakmunkásaim külföldről visszaérkeztek, vállalom az építézet terén szükségesített speciális munkákat, egyúttal: káosz átalakításokat szénfűtőkről fűtőkre, gyárkémény építéseket és lebontásokat, továbbá minden e szakba vágó munkát tervezéssel és készítését pontos kivitelben. 9789

Francisco Tritthaler

Strada Oestre (Wasselényi-utca 47. szám.)

Spanyol nátha

ellen legjobban megvédi a

**Ménés - Magyar ádi
Cognac - Medical**
kapható minden jobb csomagozási letben.

**A Hegyalja legjobb borát termő részén
nagyértékű, teljesen beültetett
5 holdas szőlő**

fejgyámólasással, festői fekvésű modern
lakással
eladó.

Csakis komoly reflektánsok érdeklődjenek
a kiadványtálban. 1145

Tavaszi bükkönymag

személyi bankszámla nyitási díja

moharmag

kerti veteménysmagvak

Kiváló minőségben és előnyös áron kaphatók 1153

az Aradvármegyei Gazdasági Egyesületnél.